

RAZREDNI SOVRAŽNIK

SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE

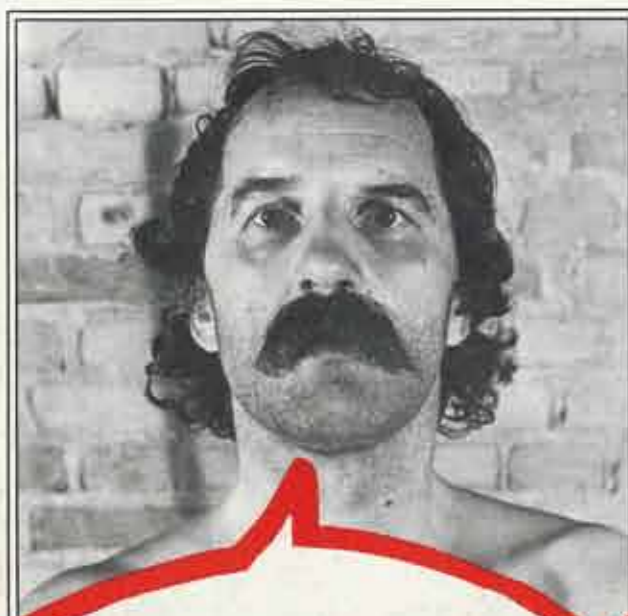
SEZONA 1982/83

Predstava 3

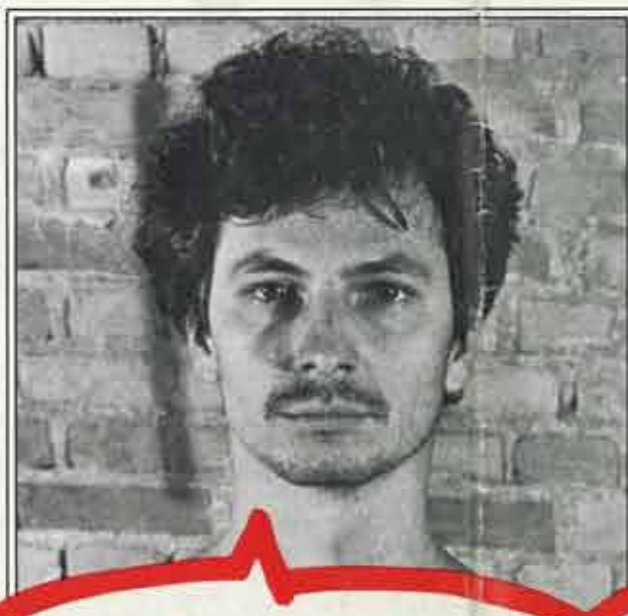
Miloš Battelino BUTO / Vojko Zidar DRIPAC / Jožef Ropoša PLUNK
Pavle Rakovec FACA / Marko Mlačnik HITAČI / Željko Hrs MUJO

Adaptacija, režija in scena Vito Taufer / Kostumi Meta Sever / Dramaturg Marko Slodnjak

Inspicent Mitja Trampuš / Rekviziter Dare Kragelj / Sceno izdelali Boris Fon, Franc Martinc, Dragotin Bukinac
Garderoberki Helena Železnik, Jožica Plut / Luč Albert Bolha, Mitja Gašperšič / Frizerka Barbara Pavlin / Odrska dela Dragutin Bukinac, Vinko Bogomolec
Odrski mojster Metod Kambič / Tehnično vodstvo Dušan Djordjević

FACA:
Na tabli pa piše: MLADINA JE GONILNA SILA DRUŽBENEGA RAZVOJA – GONILNA SILA V BOJU ZA OSVOBODITEV ČLOVEKA IN DELA. ŽIVELA MLADINA. DELU ČAST IN OBLAST. Bemti, si mislim, kva je zdej to, tle sem jest, a ne sedi pred mojmi očmi trindvest angličkou, k u uzajemni predanosti sledijo plemenitemu poslanstvu usmerjenga izobraževajna! Mi mamjo solo! Sami se gremu solo! Mi se lohk tle se kšno pizdarijo naučimo! Kua pa pol?

MUJO:
Kdo nč ne dela? Kdo pa pometa vs drek po cest, kdo dela po fabrikah, kdo je zgradu bratoševo ploščad, pa koseze pa štepansk nasele pa celo ljubano, kdo sploh kej dela, de si ga lohk tvoj atirka po sejšeleh. Brez teh ldi bi bli vi u totalnem kurcu. Glau de odrajtajo tist svoj šiht, pol vs pa boli kurac. Najraj bi jih zbasal u kontejnerje, zbrisal, al pa prklenil na mašine. Scuzat k gobo pa zdravo.

HITAČI:
Noben mi nč ne reče. Hodjo po cest mim mene, pa mi noben nč ne reče. Kr skoz mene gledajo. Sploh me ni treba gledat, k me sploh ni. Nker. Jest sm mrtu. Mrtu, pa na lun. Jest sm en usran duh pofukan, tko prazn, da sm že skor genjalc...

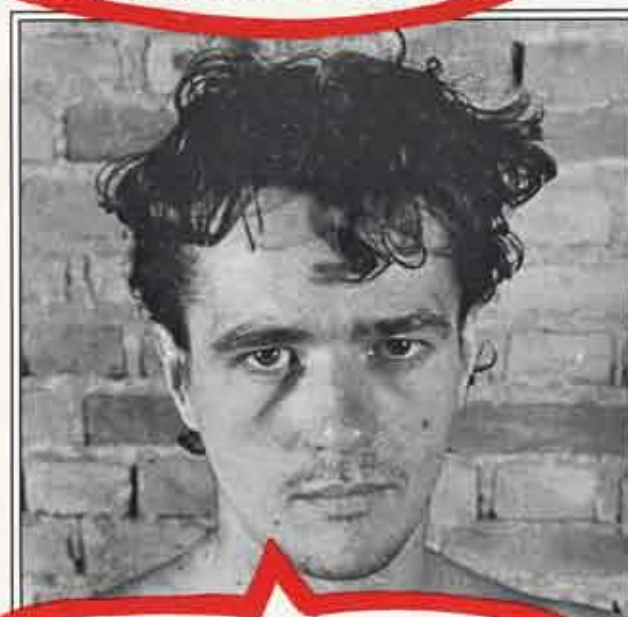
Za pričujoče izjave odgovorne službe niso mogle ugotoviti, ali so bile izrečene kot citat ali pa predstavljajo individualna stališča govorcev.

Izobraževalna ustanova, na kateri so se odvijali pričujoči dogodki, je bila v šolskem letu 1982/83 razformirana in je za nosilci dejanj v četrti f (M. B. – Butom, V. Z. – Dripcem, J. R. – Plunkom, P. R. – Faco, M. M. – Hitacijem in Ž. H. – Mujom) izgubljena vsaka sled. Ni znano, ali so se znova vključili v katerega od ponujenih vzgojno izobraževalnih sistemov ali pa so svojo usodo vzeli v svoje roke.

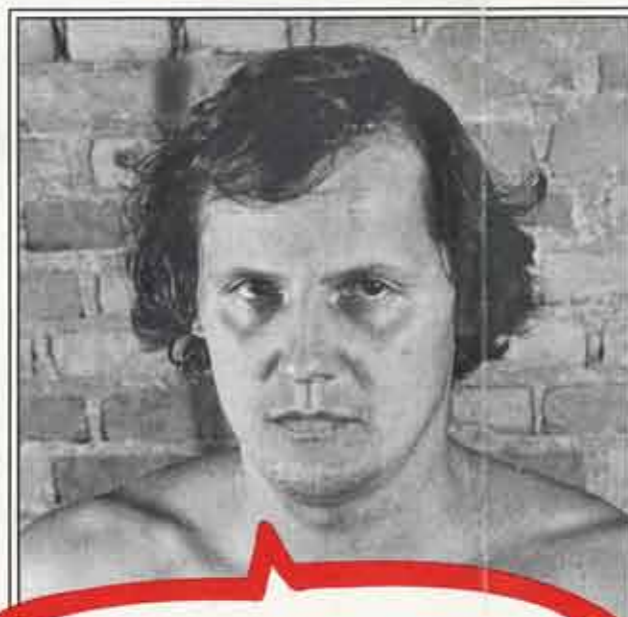
Nigel Williams je bil rojen 1948. Končal študije v Oxfordu, živi v Londonu. Razrednega sovražnika napisal 1978. 1981 je bila v Berlinu (Schaubühne – režija Peter Stein) premiera nemške adaptacije. Istega leta so v Bochumu uprizorili drugačno varianto iste gata. Naša je drugačen prispevek k opredelitvi razrednega sovražnika.

Po zaključku manifestacije, ko se je zbrana množica občanov razšla, so nas uklenili v lise in nas odvedli v zgradbo na Ulici enaintridesetega novembra. Ponoči me je izmenično zasliševalo nekaj inšektorjev, pri čemer so me grobo žalili in mi grozili. Moje zahtevo, da bi mi povedali svoja imena in da bi sprejeli moje kazensko prijavo zoper napadalce, so zavrnili kot nezaslišano predržnost.

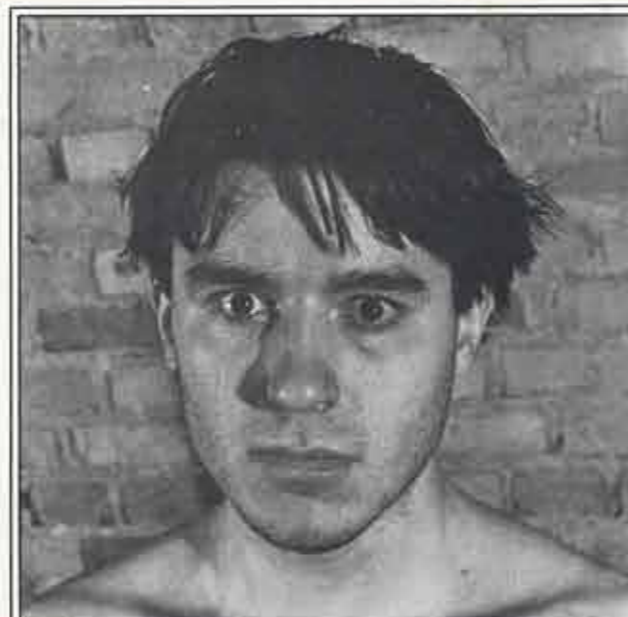
Niti jaz niti moji prijatelji pa nismo izvršili nikakršnega prekrška. Z izrekom sodbe mestnega sodnika za prekrške je napačno in nepopolno ugotovljeno dejansko stanje. Ta izrek je zasnovan popolnoma na navedkih prijave in dokazih vlagateljev prijave, ki so plod čiste fantazije in imajo z resničnim potekom dogajanja komaj kakšno zvezo. Socialistična čustva se lahko zalijo s simbolom neke reakcionarne politične sile, ki predstavlja nevarnost za nacionalno neodvisnost drugega naroda.

DRIPAC:
To so use boskurji skuhal. Pusod kamr prideš, sami Švedi. Ben nč ne dela, sam težijo našim pičkam. Ampak tle se bo naredu enkrat red, pička ti materina! Gnida družbe, ja, ampak bom že še pršu na vrsto, le čak se, le čak.

BUTO:
A razumeš, pizda, da ne rabmo nobenih bukel, pa nobene mumije, de ns bo fukala s tem, kva je tresa delat pa kva ne ... Če nauimo sami rit uzdignel, je na bo noben kurc na tem svet namest ns. En kurc ns je spravu tle not, da bi nas zjebu, pofukani prfoksi, pa sodniki, pa polcaji, pa socialne delavke, pa kr čš, cel zafukan svet. Ampak pas mu mater, mi bomo udari vn. Prot usem, k vemo da so pizde, use sesut, use zjebat, use zakurt, vse te pizde poklat, de naujo vedel, ot kje je prlete! Pejte okol pa odprite oči, al vam bom pa jest durh marš gonu to lekcijo, kr naprej pa naprej, pa naprej, dokler vm ne kapne, kva se to prav, de te lohk ene hulje tiščijo tkole dol u tla! Zakva me noče gledat, pizde vam materine pederske! Jest vam hočem neki povedat, jest vs hočem neki naučit preklete finke trapaste zahojene.

R. PLUNK SESUT:

RAZREDNI SOVRAŽNIK

SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE

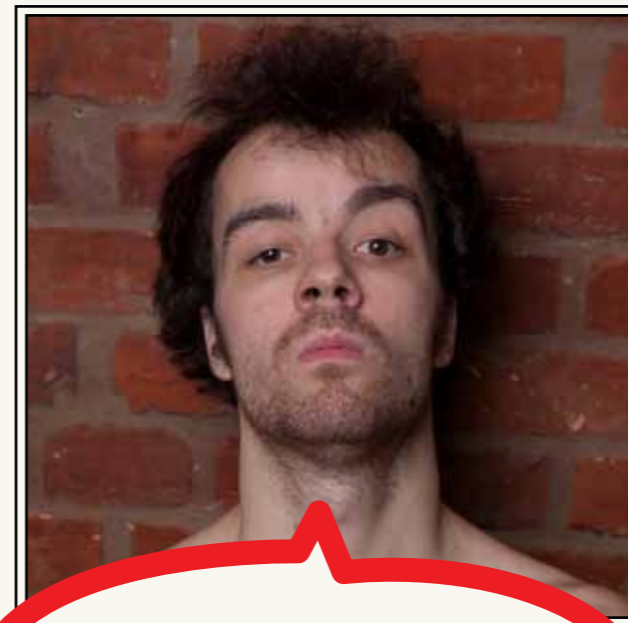
SEZONA 2011/12

Predstava 4

Boris Kos BUTO, BATTELINO / Uroš Maček DRIPAC, ZIDAR / Uroš Kaurin PLUNK, ROPOŠA
Blaž Šef FACA, RAKOVEC / Marko Mlačnik HITAČI, MLAČNIK / Željko Hrs MUJO, HRS

Koncept in režija Borut Šeparović / Kostumografija, scenografija Protunapad / Dramaturg Tomaž Toporišič

Besedilo Nigel Williams, Vito Taufer, Borut Šeparović / Vodja predstave Janez Pavlovčič / Jezikovno svetovanje Barbara Rogelj
Svetovalka za odrski gib Nataša Mihoci / Asistentki Sanja Spahič, Tina Malič / Ton Marijan Sajovic / Luč Albert Bolha / Video tehnik Dušan Ojdanič
Posnetek predstave iz leta 1982 Tone Stojko / Rekviziter Dare Kragelj / Garderoberki Andreja Kovač, Slavica Janošević / Maska Barbara Pavlin

FACA, RAKOVEC:
Gledališče je življenje, tekoče življenje, k se dogaja, k se ga ne vid. Ker na primer maš službo, prebereš to, prebereš to, v redu. Ne prebereš pa tega, pa ne vidš ne tega pa ne unga. Gledališče ti pa lahko to izpopolne. Ne da te vzgaja. To je zame brez veze. Ne boš ti gledalca vzgajal – gledalc je tak, hoče to pa to. In če je gledališče tok sposobn, da mu ponud to pa to in ga zadosti s tem pa s tem, pa da mu zraven še podtakne mal, nevede, zame je to poslanstvo pač ...

MUJO, HRS:
Po eni strani se mi zdi, da so se stvari dejansko spremenile tako, da delodajalci izčrpajo delavce do te mere, da nimajo več energije ... Jaz sem veliko ljudi srečal, tut velik jih poznam, ki rečejo, nočem razmišljat, nočem razmišljat, ko pridem iz službe domov, hočem, da me nekej zabava. Al je to televizija al je to komedija al je to ... Skratka, nočem razmišljat, ane, in to v bistvu sistem tudi hoče, da ti ne razmišljaš in da te lepo iz dneva v dan pač ...

HITAČI, MLAČNIK:
Nč kej nismo razmišjal, a je to zdej eksperiment al ni eksperiment. Pač neki smo hotli narest, kar se je pa vseh zlo globok dotikal, se mi zdi. Takrat js sploh nism razmišlou o gledališču, a je zdej to eksperiment al je gledališče. Pač, mlad igrauc sm bil še takrat, kot večina nas, k smo bli v tej predstavi, in se mi zdi, da je bi šlo za to, kakšn teater bi radi delal.

»Razrednega sovražnika sem gledal v Zagrebu, ko sem imel šestnajst let, se pravi toliko, kot so bili stari liki v predstavi. V tistem času sem gledal tudi nekatere druge predstave, takrat pa je bilo prvič, da sem videl nekaj, za kar sem mislil, da je resnično. In čeprav nisem razumel slovenščine ali tega, kaj natanko se dogaja, zakaj so vsi ti liki tam, sem razumel, da je v tej predstavi še nekaj, česar nisem znal definirati. Nekakšna energija. Nasilje, ki sem ga gledal, se mi je zdelo resnično, zdelo se mi je, da ni zgolj igra.

Takrat si še nisem mislil, da se bom ukvarjal z gledališčem, in čez čas sem na to predstavo pozabil. Toda pozneje sem ugotovil, da me v gledališču zanima prav to. Ne toliko naturalizem, ampak tovrstna energija, tovrstna fizičnost ... In zame je ta predstava ostala nekakšen kriterij. Čeprav gledališče, s katerim se sam ukvarjam, ni naturalistično, me namreč zanima vrsta odnosa z resničnostjo, to, kako narediti, da je nekaj resnično ... In zato ne izhajam iz besedila, temveč iz predstave, ki sem jo videl, ko sem bil star šestnajst let.«

»Mislim, da se je Tauferjeva predstava borila s tedanjim sistemom, moj Razredni sovražnik pa se bori z današnjim (ki je mogoče celo veliko nevarnejši). Izbral sem stran, na kateri sem, in ta predstava kar najbolj dobesedno artikulira bistvena vprašanja današnjega časa. Nekateri uporabljajo medije, kot je televizija, da bi povedali, kar želijo, jaz pa menim, da je tisti javni prostor, v katerem lahko ljudem povem nekaj stvari, gledališče, da imam tu priložnost to narediti. In če se ob tem najde skupina ljudi, ki lahko to naredijo skupaj, toliko bolje. Potem si močnejši. Vendar pa ne dosežeš bog ve koliko gledalcev. V najboljšem primeru nas ne bo slišalo več kot nekaj sto ljudi. To ni televizija.«

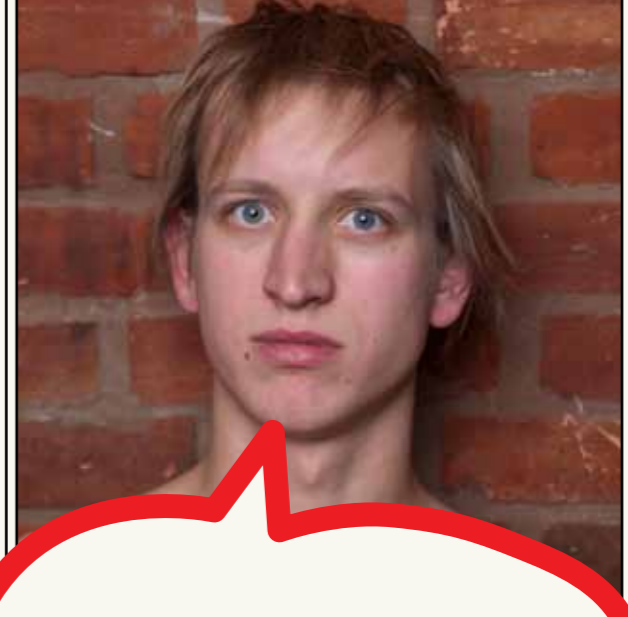
Borut Šeparović med študijem Razrednega sovražnika (Re-/de-/konstrukcije), oktober 2011

DRIPAC, ZIDAR:
Drnovški, Drnovškova doba, prvih deset let Slovenije, so plunki. Dripici so pa janjšisti. To je pršlo šele pol, zdej. Ampak trenutno so spet plunki na oblasti, pa kaj je bil Mare? Golob? ... Evo, plunki in hitačiji so trenutno in power v Sloveniji. Dripici pa pridejo, dripici bojo pa zdej zmagal volitve, ja. Zdej bomo mi na oblasti. Ampak jes nisem to, a razumeš! A zdej že v vlogu lezema, pizda!

BUTO, BATTELINO:

PLUNK, ROPOŠA:
In s to krvjo nekaj, a veš, se mi zdi, ko da bi na nek način življenje vstoplo v predstavo, in mislm, da je večina med nami doživlala prav srh – sej še zdej mi je ta občutek pršou, a veš, tist, k dobiš kurjo polt, k ti gre po hrbtenici, ko se znotraj življenja znajdeš, naenkrat skozi teater prletiš v življenje, ker je pršlo do napake, ne. Ta napaka je nardila vrtinc močnega doživljanja, ne, zlo močnega doživljanja.

Foto: Primož Lukežič

Zahvaljujemo se Vitu Tauferju, Milošu Battellinu, Vojku Zidarju, Jožefu Ropoši, Pavletu Rakovcu, Marku Mlačniku, Željku Hrsu, Janezu Pavlovčiču, Dušanu Pernatu, Daretu Kraglju in vsem, ki so pomagali obuditi spomin na Razrednega sovražnika osemdesetih let.

